

Nurmijärvi

Esteettömyyskävely Klaukkalan keskustassa

Raportti 1/2023

Sisältö

Tausta ja työn toteutus.....	3
Havainnot ja toimenpidesuositukset	7
Risteykset ja kulkuväylät	31
Penkit.....	35
Yhteenveto.....	38
Lähteet ja ohjeita.....	41

Liite: Toimenpideohjelma

Mitä esteettömyys on?

- Esteettömyydellä tarkoitetaan yhdenvertaisuutta osallistua yhteiskunnan toimintaan itsenäisesti ja omana itsenään. Esteettömyys palvelee kaikkia ihmisiä: liikkuminen ja asioiminen, työnteko ja vapaa-ajan vietto sujuvat vaivattomasti kaikilta esteettömässä ympäristössä. Oviaukkojen, kulkuväylien ja tilojen on oltava tällöin tarpeeksi väljiä, ovien helposti avattavia, luiskien loivia ja sisäänkäyntien kynnysten riittävän matalia.
- Onkin arvioitu, että kaikki ihmiset ovat elinajastaan keskimäärin 40 % eri tavoin liikkumis- ja toimimisesteisiä, joten jossain elämän vaiheessa meistä jokainen joutuu tekemisiin ympäristön esteettömyyden kanssa.
- Osalle meistä esteettömyys on toimivan arjen kannalta välttämätöntä, sillä Suomessa arvioidaan olevan liikkumis- ja toimimisesteisiä noin 10 % väestöstä.
- Esteettömyys merkitsee myös turvallisuutta ja laatua. Esteetön ympäristö ei erottele ihmisiä heidän toimintakykynsä perusteella.
- Esteettömyydessä ei ole kyse vain liikkumisen esteettömyydestä. Siinä otetaan huomioon myös esimerkiksi näkemiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen ja kommunikaatioon liittyvät asiat.

Lähde: Invalidiliitto

Ulkoalueiden esteettömyys

- Esteettömässä ulkoympäristössä kaikki voivat toimia yhdenvertaisina. Esteettömästä ulkoympäristöstä hyötyvätkin kaikki liikkujat, mutta erityisen tärkeää se on liikkumis- ja toimimisesteisille sekä esimerkiksi ikääntyville henkilöille.
- SuRaKu-projektissa (Suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito: Esteettömien julkisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon ohjeistaminen katu-, viher- ja piha-alueilla) on määritelty ulkoalueille esteettömyystavoitteet.
- Eri alueilla on erilaisia toiminnallisia tarpeita ja esteettömyyden tulisi olla niiden mukaista. Esimerkiksi alueella, jossa on paljon ikääntyneiden palveluja, tulee esteettömyyteen kiinnittää erityistä huomiota. Ei ole kuitenkaan käytännössä mahdollista sekä kohtuullista asettaa tällaisia esteettömyyden tavoitteita koko kaupungin alueelle. Tästä syystä esteettömyyden tavoitteet jaettiin SuRaKu-projektissa kahteen tavoitetasoon: erikoistaso ja perustaso. Perustaso edustaa hyvää esteettömyyden tasoa sekä mahdollistaa pääosin kaikkien käyttäjäryhmien esteettömän liikkumisen ja toimimisen rakennetussa ympäristössä. Erikoistason alueet määritellään puolestaan palvelutarjonnan ja käytön mukaan. Ne ovat alueita, reittejä tai kohteita, joilta vaaditaan tavallista suurempaa esteettömyyttä.
- Nurmijärvellä Klaukkalassa ei ole linjattu kunnan toimesta erikoistason mukaisia kohteita.

PERUSTASON KOHTEET:

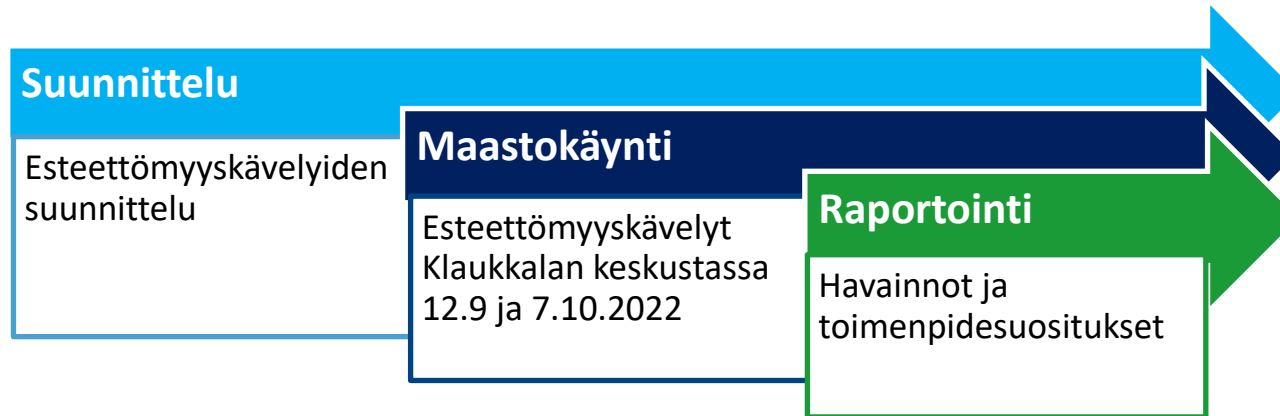
- Koulujen ja oppilaitosten ympäristöt
- Päiväkotien ympäristöt
- Kirjastojen ja museoiden ympäristöt
- Kirkkojen ja seurakuntien ympäristöt
- Uimahallien ympäristöt
- Muiden julkisten ja yksityisten palveluiden ympäristöt

ERIKOISTASON KOHTEET:

- Kävelykatuympäristöt
- Keskusta-alueet, joilla on paljon julkisia palveluita
- Palvelukeskusten ja -talojen ympäristöt
- Sairaaloiden ja terveysasemien ympäristöt
- Muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikkojen ympäristöt
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet
- Liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille
- Erityiset esteettömät reitit esimerkiksi virkistysalueilla

Työn toteutus

Työn tavoitteena oli esteettömyyden nykytilan selvittäminen Klaukkalan taajaman keskustassa infran (liikenneympäristön) osalta sekä esteettömyyssuunnitelman tekeminen palvelujen saavutettavuuden ja kulkureittien käytettävyyden kehittämiseksi. Vuorovaikutteisten esteettömyyskävelyiden tavoitteena oli myös asukkaiden osallistaminen esteettömyyden kehittämiseen. Esteettömyyskävelyille osallistui kunnan ja konsultin edustajien lisäksi henkilöitä Nurmijärven vanhus- ja vammaisneuvostoista.

Esteettömyyskävelyillä tarkasteltiin kulkureittien lisäksi palvelukohteiden sisäänkäyntien saavutettavuutta esteettömästi. Sisätiloja ei kartoitettu. Koska kävely tehtiin valoisaan aikaan, ei valaistuksen riittävyttä ole tässä työssä arvioitu.

Työryhmä:

- ✓ Nurmijärven kunta: Pia Korteniemi, Jenny Rantamölo, Petri Inkinen sekä Markku Koskinen.
- ✓ Toteuttaja: Ramboll Finland Oy / Johanna Tiilikainen, Elisa Heimo, laadunvarmistus Anna Kirjanen.

Raportin kuvat ellei toisin mainita: Ramboll Finland

Suosituksset

- Raportin toimenpidesuosittelusten painopiste on helposti ja nopeasti korjattavissa olevissa esteettömyyspuutteissa, joita voidaan parantaa esimerkiksi normaalin kunnossapidon ja pienten korjausinvestointien puitteissa.
- Esteettömyyskävelyt suoritettiin Invalidiliiton esteettömyyskeskus ESKEn esteettömyden kartoitusperiaatteita noudattaen. Kävelyillä ei kirjattu ylös silmämääräisesti kunnossa olevia asioita vaan selkeät puutekohteet, joille annettiin myös toimenpidesuosituksset.
- Kävelyt toteutettiin valoisaan aikaan, joten valaistuksen voimakkuutta ei tässä kartoituksessa havainnoitu.
- Korjaustoimenpidesuosituksset on laadittu SuRaKu-korttien ja RT-korttien ohjeiden mukaisesti huomioiden kuitenkin paikalliset lähtökohdat ja olosuhteet.

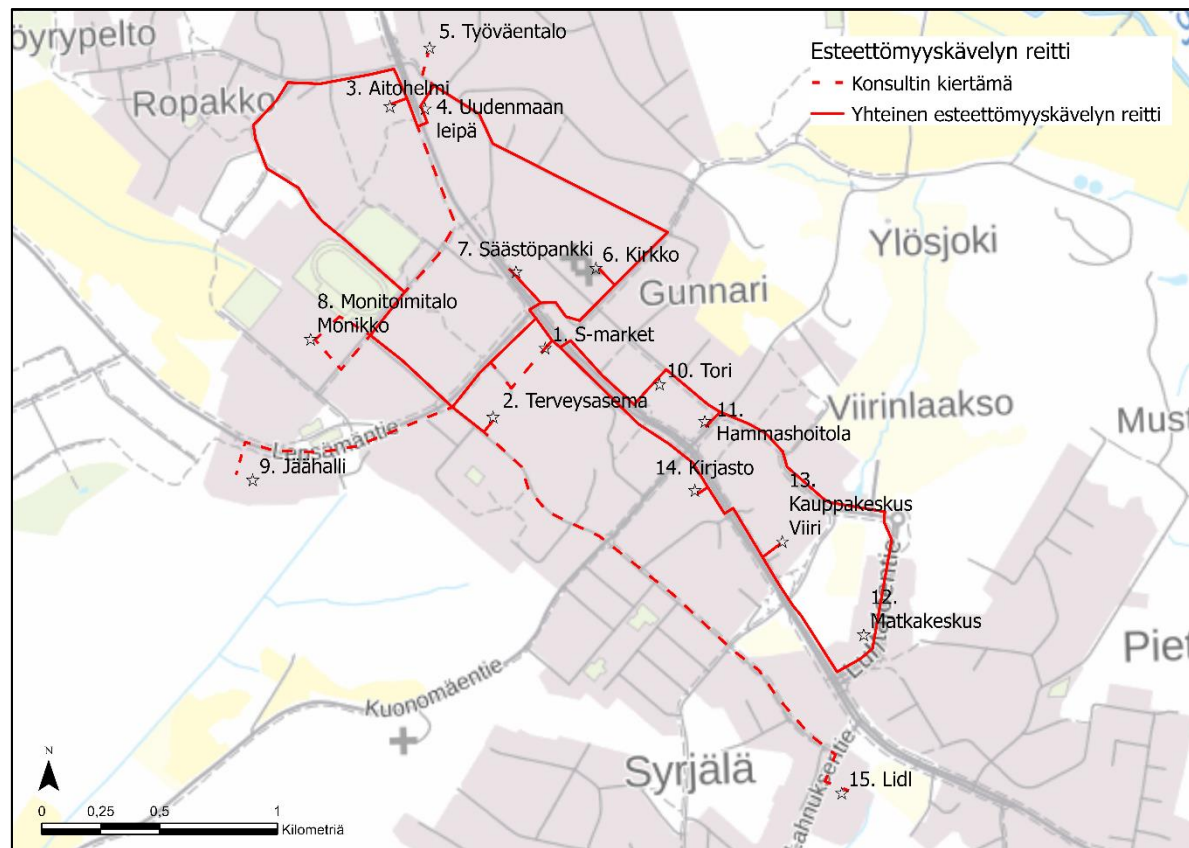

Nurmijärvi

Havainnot ja toimenpidesuosituksset

Esteettömyyskävelyn kohteet ja reitit

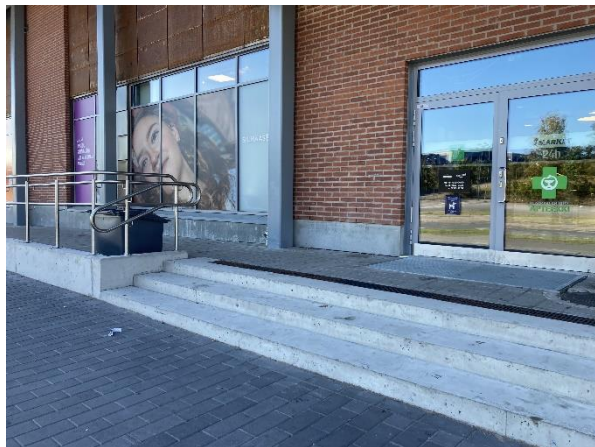
1. S-market
2. Terveysasema
3. Aitohelmi
4. Uudenmaan leipä
5. Työväentalo
6. Kirkko
7. Säästöpankin pysäköintipaikka
8. Monikko
9. Jäähalli
10. Tori
11. Hammashoitola
12. Matkakeskus
13. Kauppakeskus Viiri
14. Kirjasto
15. Lidl

1. S-market Klaukkala

Havainnot

- S-marketille on 2 sisäänkäyntiä. Pääsisäänkäynti on esteetön. Klaukkalantien puoleiselle sisäänkäynnille johtaa luiska ja kahdesta suunnasta portaat. Askelmien reunassa ei ole kontrastiraitoja. Ulko-ovi on raskas avata (avaamiseen tarvittava voima 20 N).
- S-marketin tontilla kulkee jalankulun reitti, jonka varrella olevan suojatien toisessa reunassa on korkea reunatuki ja leveä railo. Muuten reitti on tasainen ja turvallinen.
- Esteettömät autopaikat sijaitsevat pääsisäänkäynnin läheisyydessä ja ovat riittävän tilavia mutta paikkojen reunassa oleva reunatuki on korkea.
- S-marketin edustalla ei ole penkkejä.

Klaukkalantien puoleisella sisäänkäynnillä on luiska ja portaat.

Korkea reunatuki ja railo jalankulun väylällä

1. S-market Klaukkala

Suosituksset

- Tarkastellaan mahdollisuutta lisätä kontrastiraidat porrasaskelmiin Klaukkalantien puoleiselle sisäänkäynnille.
- Käyttäjät toivovat myös sisäänkäynnille johdattavaa opastetta Klaukkalantielle ja Lepsämäntielle sekä esteettömän sisäänkäynnin opastetta luiskan alareunaan.
- Tarkastellaan mahdollisuutta joko keventää oven jäykkyyttä (max. 10 N) tai lisätä esimerkiksi liikennetunnistimella toimiva avausmekanismi.
- Tarkastellaan mahdollisuutta korjata S-marketin tontilla olevan suojatien reunatuki esteettömyyskriteereiden mukaiseksi.
- Tarkastellaan mahdollisuutta poistaa, madaltaa tai viistää esteettömien autopaikkojen vieressä olevat reunatuet.
- Tarkastellaan mahdollisuutta lisätä penkkejä kaupan edustalle ja läheisyyteen.

2. Terveysasema

Havainnot

- Terveysaseman pääovi avautuu liiketunnistimella, ovella on korkea kynnyks (40 mm).
- Jalankulun reitti pysäköintipaikoilta ja jalankulun väylältä on melko jyrkkä ja pinta on myös osin epätasainen.
- Esteettömiä autopaikkoja on useampia lähellä sisäänkäyntiä, joista yksi on rinteessä. Paikoilta puuttuvat maalaukset (ruutujen reunat ja ISA-symboli).
- Pääoven vieressä on penkkejä.

2. Terveysasema

Suosituksset

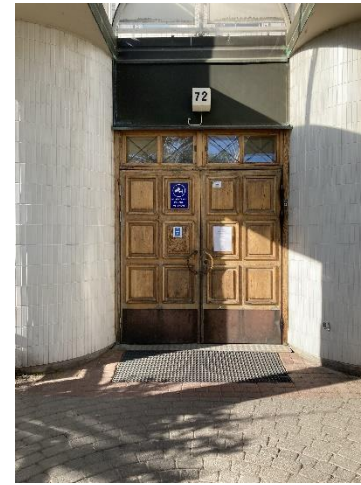
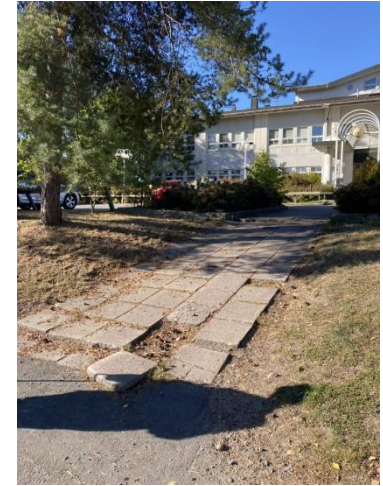
- Tarkastellaan mahdollisuutta madaltaa pääovella oleva kynnyks korkeintaan 20 mm korkeaksi tai luiskata se.
- Tarkastellaan mahdollisuutta loiventaa kulkureitin kaltevuutta pihan saneerauksen yhteydessä.
- Lisätään maalaukset esteettömiin autopaikkoihin ja tarkastellaan mahdollisuutta siirtää rinteessä oleva autopaikka tasaiselle kohdalle pysäköintialueella.

3. Aitohelmi

Havainnot

- Laatoitettu jalankulun reitti Klaukkalantieltä pysäköintialueelle on vaurioitunut.
- Sisäänkäynnille johtaa porrasaskelmien lisäksi loiva luiska, josta kuitenkin puuttuu käsijohteet. Jalkojenpyyhintäritilän raot ovat melko suuret (raot 30x30 mm). Sisäänkäynnin läheisyyteen on myös sijoitettu kulkuväylälle kukkaruukkuja ja mainoskylttejä.
- Ulko-ovi on raskas avata (30 N), eikä sisäänkäynti esimerkiksi pyörällisten apuvälineiden käyttäjille onnistu ilman apua. Ovella on myös korkea (30 mm) kynnyks.
- Esteettömiä autopaikkoja on 1 kpl. Paikka on mitoiltaan liian pieni ja maalaus on kulunut (ruutujen reunat ja ISA-symboli).

3. Aitohelmi

Suosituksukset

- Saneerauksen yhteydessä tarkastellaan mahdollisuutta uusien jalankulkureitin laatoitus tasaiseksi tai vaihtaa reitti asfalttipäällysteiseksi.
- Tarkastellaan mahdollisuutta lisätä käsijohteet suositusten mukaisesti luiskaan ja portaisiin. Tarkastellaan mahdollisuutta siirtää mainoskyltit ja kukkaruukut pois kulkuväylältä.
- Tarkastellaan mahdollisuutta korjata ovella oleva kynnyks korkeintaan 20 mm korkeaksi tai luiskata se.
- Suositellaan asennettavan liiketunnistimella tai painonapilla avautuva ovi, jonka aukioloaika säädetään riittävän pitkäksi, jotta myös hitaasti liikkuvat ehtivät sisään.
- Tarkastellaan mahdollisuutta leventää esteetöntä autopaikkaa ohjeiden mukaiseksi ja samalla uusien maalaukset. Kriteerit ja ohjeet esteettömille autopaikoille ovat raportin lopussa.

4. Uudenmaan leipä

Havainnot:

- Sisään ei ole esteetöntä pääsyä. Pääsisäänkäynnille johtaa muutama askelma ilman käsijohteita. Myös rakennuksen sivuovella on korkea kynnyks ja ovi on kapea.
- Esteettömiä autopaikkoja ei ole merkitty pysäköintialueelle eikä sisäänkäynnin läheisyydessä ole penkkejä.

Suosituksukset:

- Saneerauksen yhteydessä tarkastellaan mahdollisuutta uusia sisäänkäynti esteettömäksi jommankumman sisäänkäynnin osalta.
- Tarkastellaan mahdollisuutta lisätä ainakin yksi esteetön autopaikka lähelle sisäänkäyntiä sekä levähtämiseen sopiva penkki.

Pääsisäänkäynti ei ole esteetön

Sivuovi on kapea ja siinä on korkea kynnyks

5. Työväentalo

Havainnot:

- Rakennukseen ei ole esteetöntä sisäänkäyntiä Nykyisellä sisäänkäynnillä on portaat, joissa ei ole kontrastiraitoja ja ovella on korkea kynnyks.
- Työväentalo sijaitsee mäen päällä. Kulkuväylän pinta on vaurioitunut ja epätasainen sekä jyrkkä (kaltevuus lähes 20 %) Ajoväylän reunassa on käsijohde sorapintaisella pientareella. Pihalla ei ole esteettömiä autopaikkoja.

Suosituksset:

- Tarkastellaan mahdollisuutta toteuttaa sisäänkäynnille luiska esteettömyyskriteereiden mukaan ja madaltaa oven kynnyks max. 20 mm korkeaksi.
- Saneerauksen yhteydessä tarkastellaan mahdollisuutta uusia piha-alueen päällyste ja lisätä tarvittaessa ainakin yksi esteetön autopaikka. Kriteerit ja ohjeet esteettömille autopaikoille ovat raportin loppuosassa.

Ajoradan reunassa pientareella oleva kaide.

Pihan pinta on epätasainen.

6. Kirkko

Havainnot

- Kirkolle johtava jalankulun reitti on jyrkkä (pituuskaltevuus pääasiassa 8-12 %).
- Ovi oli kartoitushetkellä lukossa joten avaamiseen tarvittavaa voimaa tai kynnyksen korkeutta ei päästy arvioimaan.
- Esteettömät autopaikat sijaitsevat pääsisäänkäynnin läheisyydessä ja ovat riittävän tilavia mutta esteettömien autopaikkojen opasteen sijainti sekä kuluneet maalaukset aiheuttavat epäselvyyttä paikkojen sijainnin suhteen.
- Levähtämiseen ja saattoliikenteen odottamiseen sopivia penkkejä on sijoitettu sisäänkäynnin viereen ja jalankulun reitin reunalle mäkeen. Penkeissä ei ole selkä- eikä käsinoja.

6. Kirkko

Suosituksukset

- Väylien saneerauksen yhteydessä tarkastellaan mahdollisuutta loivempaan (suositus max. 5%, enintään max. 8 %) kulkureittiin esimerkiksi tekemällä jalankulun väylä pysäköintialueen vierelle.
- Kartoitetaan ovella olevat kynnykset. Tarkistetaan myös ovien avaamiseen tarvittava voima.
- Tarkastellaan mahdollisuutta uusien esteettömien autopaikkojen merkinnät pysäköintiruutujen pintaan ja lisätä puuttuvat opasteet autopaikkojen eteen.
- Tarkastellaan mahdollisuutta lisätä kulkureittien varrelle ja sisäänkäynnin viereen esteettömiä penkkejä, joissa on normaalia korkeampi istuinkorkeus sekä selkä- ja käsinojat. Penkin sivulla tulisi olla 900 mm vapaa tila pyörätuolille, lastenvaunuille tms. ja levähdysalueen pintamateriaali tulisi olla kova ja tasainen.

7. Säästöpankin edustan pysäköinti

Havainnot:

- Lähimmät pysäköintipaikat ovat kadun varressa lähellä sisäänkäyntiä. Paikkojen vieressä on korkeat reunatuet, viimeisimmälle pysäköintitaskulle on tehty luiska. Luiska on kuitenkin jyrkkä (kaltevuus noin 14 %). Viimeisin pysäköintiruutu on riittävän leveä esteettömäksi pysäköintipaikaksi.

Suosituksset:

- Tarkastellaan mahdollisuutta toteuttaa esteetön kadunvarsipysäköinti loiventamalla luiskattua kulkureittiä / luiskaamalla reunatuki pysäköintiruudun leveydeltä ja lisäämään esteettömän autopaikan osoittavat liikennemerkkit ja maalaukset. Kriteerit ja ohjeet esteettömille autopaikoille ovat raportin loppuosassa.

8. Monikko

Havainnot

- Urheilukentän puoleisella sisäänkäynnillä on loiva luiska sekä portaat. Askelmissa ei ole kontrastiraitoja.
- Sisäänkäynneille johtavat jalankulunreitit ovat tasaiset. Monikon edustalla on riittävä saattoliikennealue, mutta alueen ja jalkakäytävän välillä on pitkältä matkalta korkea reunatuki. Luiskattu osuus on lähempänä pääsisäänkäyntiä.
- Pysäköintialueelta Monikon edustan jalkakäytävälle johtavalla reitillä on kuluneet suojatiemaalaukset ja matala reunatuki.
- Pysäköintialueelle on merkitty useita esteettömiä autopaikkoja. Merkinnät pysäköintiruutujen pinnasta ovat kuluneet lähes pois.
- Lähellä pääsisäänkäyntiä on aukion laatoituksen ja viereisen asfaltoidun jalankulun väylän saumakohdassa railo.
- Monikon edustalla olevalla aukiolla on useampi selkä- ja käsinojallinen penkki. Saattoliikenteen odotusalueen lähellä ei ole penkkejä.

Kuluneet maalaukset sekä suojatiellä että autopaikoilla

8. Monikko

Suosituksukset

- Suositellaan lisättäväksi sivuoven porrasaskelmiin kontrastiraidat ainakin ylimpään ja alimpaan askelmaan.
- Tarkastellaan mahdollisuutta luiskata reunatuki saattoliikennealueen kohdalta helpottamaan apuvälineillä liikkumista.
- Tarkastellaan mahdollisuutta uusien suojausmaalaukset sekä pysäköintiruutujen maalaukset kulkureitin hahmottamisen parantamiseksi. Kunta on saanut käyttäjäpalautetta epäselvistä liikennejärjestelyistä monitoimitalon piha-alueella. Ajosuuntien hahmottamista voisi helpottaa ajoratamerkintöjen avulla sekä lisäämällä opasteita ja kontrastimerkintöjä halutuille kulkureiteille.
- Tasoitetaan kolot ja railot, esimerkiksi lähellä pääsisäänkäyntiä laatoituksen ja jalkakäytävän saumakohdasta.
- Suositellaan lisättäväksi erityisesti ns. esteettömiä penkkejä rakennuksen sivulle lähelle saattoliikenteen jättöaluetta sekä ovien läheisyyteen.

9. Jäähalli

Havainnot:

- Sisäänkäynti on katettu ja tasainen. Ovi oli lukossa kartoitushetkellä.
- Lähellä sisäänkäyntiä on saattoliikenteelle merkitty pysähtymispaikka sekä pysäköintialueelle kolme esteetöntä autopaikkaa. Merkinnot pysäköintiruutujen pinnasta ovat kuluneet lähes pois (ruutujen reunat ja ISA-symboli).
- Pysäköintialueen ja Lepsämäntien liittymässä olevan suojatien reunatuki on korkea.

Suosituksset:

- Tarkastellaan mahdollisuutta uusien pysäköintialueen maalaukset (ruutujen reunat ja ISA-symbolit).
- Tarkastellaan mahdollisuutta korjata suojatien reunatuet suositusten mukaiseksi.

10. Tori

Havainnot:

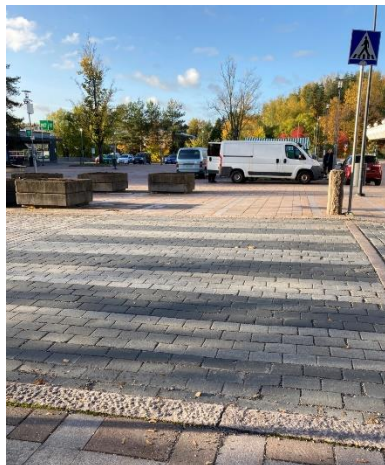
- Torikujalle johtavalla jalkakäytävällä on runsaasti pituus- ja sivukaltevuutta (pituuskaltevuus 12 %, sivukaltevuutta paikoin yli 3 %). Myös päällyste on paikoin vaurioitunut.
- Kiinteistölle johtavalta suojatieltä puuttuvat reunatuet.
- Toria ympäröivät suojatiet Myllärintiellä on toteutettu kivetettyinä. Suojateiden raidat on tehty harmaan eri sävyisiä kivistä, joten kontrastit ovat heikohkot.
- Torin laidalla ja Myllärintiellä on penkkejä.

Suosituksat:

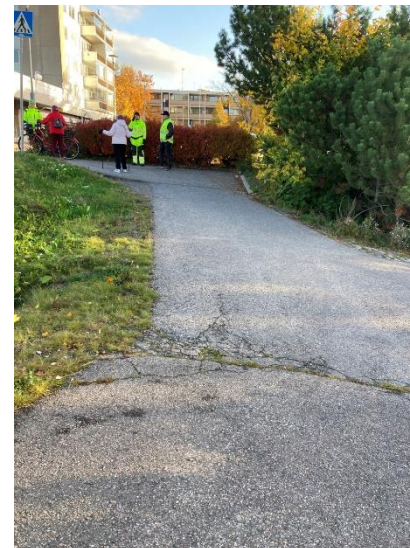
- Tarkastellaan mahdollisuutta loiventaa jalankulkureittiä väylän saneerauksen yhteydessä tai lisätä penkki levähtämistä varten.
- Tarkastellaan mahdollisuutta parantaa suojateiden havaittavuutta piha- ja katualueiden saneerauksen yhteydessä.

Puuttuva reunatuki suojatiellä

Heikosti erottuva suojatie

11. Klaukkalan hammashoitola

Havainnot:

- Klaukkalan hammashoitolan sijaitsee kerrostalon alakerran liiketilassa Gunnarintiellä. Jalankulun reitti sisäänkäynnille on tasainen ja katettu. Edessä olevalta pysäköintialueelta johtaa myös lyhyet portaat sisäänkäynnille. Portaan ja oven edusta tasanteen välissä on leveä rako, johon voi helposti kompastua.
- Ulko-ovi on raskas avata (lähes 30 N). Ulko-ovella on sijoitettu ovikello, joka on kuitenkin hieman korkealla esimerkiksi pyörätuolin käyttäjille (1400 mm).
- Esteetöntä autopaikkaa ei ole näkyvissä.

Suosituks:

- Tarkastellaan mahdollisuutta korjata portaiden ja oven edustan laatoituksen välinen rako sekä laskea ovikellon korkeutta (max. 1100 mm).
- Tarkastellaan mahdollisuutta uusien pysäköintialueen maalaukset ja tarkistetaan esteettömän autopaikan sijainti ja näkyvyys (ruutujen reunat ja ISA-symbolit).

12. Klaukkalan matkakeskus

Havainnot

- Matkakeskus ja sitä ympäröivät katualueet ovat uudehkoja ja esteettömyys onkin huomioitu hyvin jalankulun reiteillä ja suojateillä.
- Linja-autoaseman aikataulunäytöt on sijoitettu havaittavasti. Ne ovat kuitenkin liian matalalla (180 cm) ja voivat aiheuttaa törmäysvaaran. Linja-autoasemalla ei ole näkövammaisten opastukseen soveltuvia info-painikkeita eikä kohokarttaa.
- Esteettömät autopaikat sijaitsevat pysäköintialueella. Paikat ovat riittävän tilavia mutta asfaltista puuttuvat pyörätuolisymbolit.
- Luhtajoentien varressa on saattoliikenteen pysähtymiselle osoitettu kadunvarsipaikka. Paikka on mitoiltaan melko kapea (2400 mm) esimerkiksi pyörätuolilla liikkuvan näkökulmasta.
- Matkakeskuksen alueella ja pysäkkikatoksissa on runsaasti penkkejä, mutta niissä ei ole käsinojia.

12. Klaukkalan matkakeskus

Suosituksset

- Tarkastellaan mahdollisuutta nostaa näytöt ohjeiden mukaiselle korkeudelle törmäysvaaran poistamiseksi. (alareuna 2200 mm korkeudelle).
- Harkitaan näkövammaisille suunnattujen infopainikkeiden sekä kohokartan sijoittamista alueelle.
- Tarkastellaan mahdollisuutta lisätä pyörätuolisymboli (ISA) asfalttiin esteettömille autopaikoille.
- Tarkastellaan mahdollisuutta leventää saattopysäköintitasku vähintään 3000 mm leveyteen tai sijoittaa riittävän tilava saattoliikenteen pysähtymispaikka opasteineen pysäköintialueelle.
- Tarkastellaan mahdollisuutta lisätä osaan pysäkkikatosten penkeistä käsinojat.

13. Kauppakeskus Viiri

Havainnot:

- Jalankulun reitti ei ole ihan selkeä Klaukkalantien jkpp:ltä kauppakeskuksen sisäänkäynnille. Väylä pysäköintialueelle on jyrkkä (16 %). Suojatietä ei ole osoitettu ajoneuvoliikenteen ajoreitin läpi.
- Seinän viereen kulkuväylälle on sijoitettu pyöräpysäköinti. Lisäksi reitille on sijoitettu roskis sekä muita esteitä. Kulkureitin pinta on paikoin epätasainen ja kapea.
- Esteettömiä autopaikkoja löytyy pysäköintihallista, josta on esteetön pääsy sisätiloissa kauppakeskukseen.

Suosituksset:

- Tarkastellaan mahdollisuutta toteuttaa suojatie jalankulun kulkureitille.
- Tarkastellaan mahdollisuutta loiventaa kulkureitin kaltevuutta pihan saneerauksen yhteydessä tai etsiä loivempi reitti sisäänkäynnille.
- Tarkastellaan mahdollisuutta siirtää pyöräpysäköinti, roskis yms. pois kulkuväylältä.

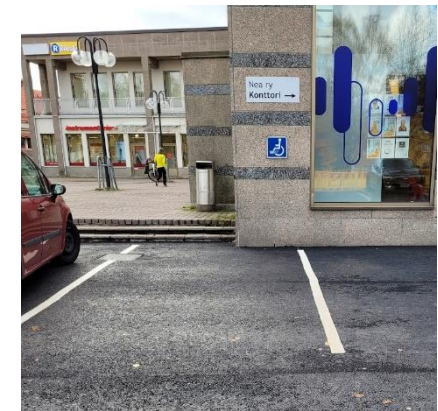
14. Kirjasto

Havainnot

- Klaukkalan kirjastolla on kaksi eri sisäänkäyntiä. *Klaukkalantien* suuntaiselta jalankulku- ja pyörätieltä on esteetön yhteys Kuonomäentien puoleiselle sisäänkäynnille. Kuonomäentien sisäänkäynti on katettu, tasainen ja ovi avautuu automaattisesti. Myös pysäköintialue on hiljattain kunnostettu ja siinä on kaksi tilavaa esteetöntä autopaikkaa lähellä sisäänkäyntiä. Lisäksi yhden pysäköintiruudun edessä kauempana rakennuksen seinän vieressä on esteettömän autopaikan opaste. Pysäköintiruutu ei kuitenkaan ole esteetön (autopaikan mitoitus, ja reitti kirjastolle).
- *Seurantien* puoleiselle sisäänkäynnille johtaa pitkä ja loiva luiska, mutta luiskan edusta on epätasainen ja siihen on sijoitettu esteetön autopaikka kulkuväylälle. Esteetön pysäköintipaikka on myös mitoiltaan pieni, maalaus on kulunut (ruutujen reunat ja ISA-symboli) ja asfaltin pinta rikkoutunut ja epätasainen. Luiskan käsijohteiden maali on jo huonossa kunnossa ja pinnan laatoituksessa on osin epätasaisuuksia.
- Seurantien puoleinen ovi on painava avata (40 N).

Seurantien puoleinen sisäänkäynti.

14. Kirjasto

Suosituksset

- Poistetaan ylimääräinen esteettömän autopaikan opaste Kuonomäentien puoleiselta pysäköintialueelta.
- Tarkastellaan mahdollisuutta kunnostaa Seurantien puoleinen pysäköintialue ja jalankulun yhteys luiskalle, leventää esteetöntä autopaikkaa ohjeiden mukaiseksi ja uusia maalaukset ja asfaltin pinta sekä siirtää autopaikkaa oikealle pois kulkuväylältä. Kriteerit ja ohjeet esteettömille autopaikoille ovat raportin lopussa.
- Tarkastellaan mahdollisuutta keventää Seurantien puoleisen oven jäykkyyttä max. 10 N:n tai vaihtaa oveen liikennetunnistimella toimiva automaattinen oven avaus.
- Tarkastellaan mahdollisuutta uusia luiskan käsijohteiden maalaukset ja tarkistetaan pinnan tasaisuus laattojen saumojen ja kaivonkansien osalta.

15. Lidl

Havainnot:

- Jalankulku Lahnuksentieltä on ohjattu keskisaarekkeellisen suojatien kautta. Suojatien reunatuet ovat puutteelliset, toiselta puolelta liian korkea ja toiselta puuttuu. Myös keskisaarekkeesta puuttuvat reunatuet.
- Jalankulun reitit pysäköintialueella ovat tasaiset ja selkeät.
- Pysäköintialueella on kaksi tilavaa ja oikein merkittyä esteetöntä autopaikkaa.

Suosituksset:

- Tarkastellaan mahdollisuutta korjata suojatien reunatuet suositusten mukaiseksi.

Nurmijärvi

Risteykset ja kulkuväylät

Risteykset ja kulkuväylät

Esimerkkejä tyypillisistä haasteista

Puuttuvat suojatiemaalaukset ja painonappi liian kaukana Klaukkalantien ja Lepsämäntien liikennevaloliittymässä.

Kulku suojatielle liian jyrkkä Lepsämäntien ja Kisakujan liikennevaloliittymässä.

Reunatuet puuttuvat myös useista keskisaarekkeista.

Suojatiemaalaukset ovat paikotilteen kuluneet esim. Lepsämäntiellä.

Monikon lähellä suojatiellä sekä liian korkea että puuttuva reunatuki.

Suojatien ohjauudessa paikoin puutteita. Mm. Kiikkaistentiellä suojatie päättyy pusikkoon.

Risteykset ja kulkuväylät

Yleiset havainnot

- Muutamia pieniä routavaurioita lukuun ottamatta jalankulun väylien päällysteet ovat vielä kohtuullisen hyvässä kunnossa.
- Suojateistä osa on esteettömyyden näkökulmasta kunnossa (reunatuet riittävän matalat pyörällisillä apuvälineillä liikkuville ja suojatien reuna tunnistettavissa näkövammaiselle) mutta usealta suojatieltä reitin varrelta reunatuet puuttuvat kokonaan. Muutamassa kohteessa suojatien reunatuki on taas liian korkea.
- Keskisaarekkeellisten suojateiden keskisaarekkeet eivät kaikilta osin täytä mitoitusvaatimuksia vaan ovat pääosin hieman liian kapeita (noin 2000 mm, suositus 2500 mm).
- Valo-ohjatuilla suojateilla, kuten Lepsämäntien ja Klaukkalantien risteyksessä olevalla valo-ohjatulla suojatiellä, on painonappeja sijoitettu liian kauas (etäisyys noin 600 mm).
- Suojateiden maalaukset ovat osin kuluneita tai maalaukset puuttuvat, kuten Vaskotiellä. Lisäksi kaikkia suojateita ei oltu tarvittavin liikennemerkkein osoitettu, esimerkiksi Ylitolantien ja Myllärintien risteyksessä. Kaltevuudet suojatien reunassa ovat myös paikoin jyrkkiä, esim. Lepsämäntien ja Kisakujan liittymän suojateilla.
- Suojateiden ja odotusalueiden keskinäisessä ohjautuvuudessa on puutteita esim. Kuntotiellä. Monikolta tultaessa suojatie ohjaakin osittain ojaan.

Risteykset ja kulkuväylät

Suosituksukset

- Tarkastellaan mahdollisuutta korjata suojateiden reunatuet suositusten mukaiseksi saneerauksen yhteydessä. Reunatukien puuttuminen tukee esim. pyöräliikenteen ja pyörätuolilla liikkuvien sujuvaa liikkumista, mutta näkövammaisten kannalta se on ongelmallista. Samalla tulisi uusia mahdollisuuksien mukaan kuluneet ja lisätä puuttuvat suojateiden liikennemerkit sekä maalaukset.
- Tarkastetaan suojateiden odotusalueiden kaltevuudet ja mitoitus vaatimusten mukaisiksi katusaneerauksen yhteydessä. Tarkistetaan myös liikennevalojen painonappien sijainnit mitoitusvaatimusten mukaisille etäisyyksille.
- Tarkastetaan suojateiden ja odotusalueiden välinen ohjautuvuus ja tarkastellaan mahdollisuutta siirtää ne keskenään kohtisuoraan katusaneerauksen yhteydessä.

Nurmijärvi

Penkit

Penkit

Havainnot:

- Esteettömyyskävelyreitien varrella havaittiin penkkejä melko harvakseltaan. Penkit ovat pääasiassa kaikki normaalilla istuinkorkeudella (400-450 mm), osassa on selkä- ja käsinojat. Gunnarintien ja Myllärintien risteysalueen penkeistä toinen on rikki.

Suositukseset:

- Esteettömyyssuosituksen mukaan penkkejä suositellaan olevan alueella erilaisia, osa normaalilla noin 400 mm:n istuinkorkeudella ja osa korkeammalla 500–550 mm istuinkorkeudella varustettuina selkä- ja käsinojilla (ns. esteettömät penkit).
- Penkkejä tulisi olla esteettömyyden perustason alueilla ja reiteillä vähintään 250 m välein tai tarpeen mukaan.
- Penkin sivulla tulisi olla 900 mm vapaa tila pyörätuolille, lastenvaunuille tms. Levähdysalueen pintamateriaali tulisi olla kova ja tasainen eroten kuitenkin kulkuväylän pintamateriaalista.
- Tarkastellaan penkkien ja levähdyspaikkojen mahdollisuutta mm. Tilkankujan jatkeena toimivalle yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän varrelle, Klaukkalantien varteen, Ropakkotien ja Tilkantien risteyksen lähetyville, Ropakkotielle jyrkän mäen tuntumaan, Viiritie 3. eteen sekä Pikkuviirintielle. Kunnostetaan rikkinäinen penkki Gunnarintien ja Myllärintien risteyksessä.
- Seuraavalle sivulle on merkitty käyttäjien toivomukset penkkien sijoituspaikoista.

Käyttäjien toiveet penkkien sijainnista

Nurmijärvi

Yhteenvedo

Yhteenveto

- Esteettömyyden tila Klaukkalan keskusta-alueen kulkuväylillä on melko hyvä. Väylät ovat tasaisia ja päällysteet ovat vielä pieniä routavaurioita lukuun ottamatta hyvässä kunnossa. Matkakeskuksen pysäkkialue ja sitä ympäröivät katualueet Luhtajoentiellä ovat uusia ja esteettömyys on siellä hyvin huomioitu niin pysäkkialueella kuin suojateilläkin.
- Keskusta-alueella on paljon suojatieylityksiä, joista puuttuvat reunatuet suojateiltä ja keskisaarekkeen reunoista. Reunatukien puuttuminen on hyvä asia esim. polkupyöräilijöiden ja pyörätuolia käyttävien näkökulmasta, mutta ei näkövammaisten kannalta. Korkeat reunatuet eivät puolestaan palvele ketään käyttäjäryhmiä. Puutteelliset suojatiet suositellaan korjattavaksi esimerkiksi SuRaKu-kortin (nro 1) ohjeiden mukaiseksi kaikkialla katusaneerauksen yhteydessä.
- Rakennusten osalta esteettömyyttä voidaan yleisesti parantaa monin pienin teoin, kuten pienentää ovien aukaisuun tarvittavaa voimaa ohjeiden mukaiseksi, merkitsemällä riittävän tilavia esteettömiä autopaikkoja palveluiden läheisyyteen ja varmistamalla että luiskat ovat turvallisia käyttää ja että niitä on ylipäättään saatavilla. Palvelukohteiden piha-alueilla olisi myös hyvä aina olla erillinen opastettu kulkureitti jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Mikäli joudutaan kulkemaan pysäköintialueen läpi, vaaratilanteita voi aiheutua muutenkin kuin esteettömyyden näkökulmasta.
- Klaukkalassa levähtämiseen sopivia penkkejä oli jo siellä täällä. Penkkejä on aikoinaan lisätty vanhusneuvoston toiveiden mukaisesti mm. Vaskomäentien ja Isoleppälän varteen. Kuitenkin usean palvelukohteen lähistöltä ja pidempien reittien varsilta käsi- ja selkänojallisia penkkejä vielä puuttuu. Jalankulun väylien varrelle olisi hyvä sijoitella esteettömyysohjeiden mukaisesti penkkejä säännöllisin välimatkoin (250 m).
- Suunnittelun ohjeistus on paikoin ristiriitaista, joka saattaa hankaloittaa sopivien ratkaisujen tekemistä. Esteettömyyskartoituksen pohjana käytetyt esteettömän rakentamisen ohjeet (SuRaKu-ohjekortit) poikkeavat esimerkiksi Pyöräliikenteen suunnitteluohjeen kanssa. Tässä raportissa esitetyt ratkaisut perustuvat SuRaKu-ohjekorttien mukaisiin ratkaisuihin.

Mahdollisia jatkotoimia

- Raportissa on mainittu paljon kohtia ja suosituksia, joilla esteettömyyden tasoa voidaan Klaukkalan keskusta-alueilla vielä parantaa entisestään. Vastuu ongelmien korjaamisesta väylien osalta on ensisijaisesti kunnalla ja rakennusten sisäänkäyntien osalta tonttien omistajilla (kunta tai yksityinen omistaja).
- Vanhus- ja vammaisneuvostoja kannustetaan olemaan edelleen aktiivisia havaittujen ongelmakohteiden ja tässä raportissa esitettyjen toimenpiteiden edistämiseksi.
- Kaikkia esitettyjä toimenpide-esityksiä ei varmasti voi lähteä heti toteuttamaan, mutta mahdollisuuksien mukaan lähdetään liikkeelle niistä, jotka ovat suhteellisen helppo ja nopea toteuttaa, kuten routavaurioiden korjaaminen ja ovien aukaisuvoiman säätäminen. Suojateitä ja jalankulun ja pyöräliikenteen väyliä koskevat ratkaisut on hyvä suunnitella ja toteuttaa esim. päällysteurakoiden tai katusaneerausten yhteydessä.
- Pidetään yllä esteettömyyden tärkeyttä päättäjien suuntaan, jotta havaittujen ongelmien korjaamiseen saadaan myös resursseja. Päättäjien suuntaan on hyvä muistuttaa, että esteettömyys mahdollistaa usein ihmisten asumisen kotonaan ja sujuvan osallistumisen muun muassa työntekoon, harrastuksiin, kulttuuriin ja opiskeluun.

Nurmijärvi

Lähteet ja ohjeita

Työssä käytetyt lähteet

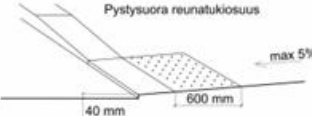
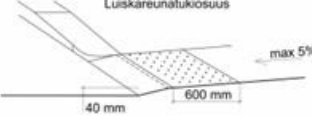
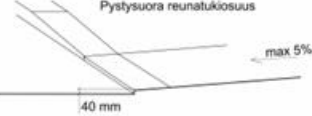
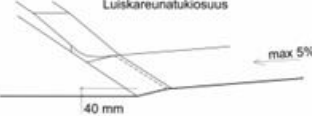
- Esteettömän rakentamisen ohjeet, SuRaKu-kortit, www.hel.fi/helsinkikaikille/fi/ohjeita-suunnitteluun/esteettoman-rakentamisen-ohjeet
- Rakennetun ympäristön esteettömyyskartoitus
https://www.hel.fi/static/hki4all/eskeh/Esteettomyysopas_low.pdf
- Ympäristöministeriöltä tullut vuonna 2019 ohje muisti- ja ikäystävällisen asumisen ja asuinympäristön toteuttamisesta <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161060>
- <https://www.sujuva.info/pysakointi/>
- https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Vaylavirasto/vo_2022-34_jalankulun_suunnittelu.pdf

Ohjeita SuRaKu- korteista: suojatie ja jalkakäytävä

- Väylän leveys tulee olla 1 500–2 300 mm.
- Pinta tulee olla kova ja luistamaton, ei yli 20 mm syvyisiä kuoppia tai esimerkiksi koholla olevia kaivonkansia.
- Sivukaltevuus tulee olla 2–3 %, pituuskaltevuus max. 5–8 % (reunatuen reunassa max. 5 %).
- Ei penkkejä tai mainoskylttejä kulkuväylällä.
- Jalkakäytävän ja ajoradan välissä olisi hyvä olla 500 mm erotteluraita.
- Jalkakäytävän ja ajoradan välissä olevan reunatuen korkeus tulee olla 30 mm tai luiskareunatuki.
- Ajoratamerkintöjen tulee erottua selvästi suojatiellä.
- Suojatien enimmäispituus tulisi olla 7 m. Keskisaarekkeen vähimmäismitat ovat 2 500 x 2 500 mm.

SUOJATIEN REUNATUKI

<p>1 ESTEETTÖMYYDEN ERIKOISTASO</p> <p>Kävelykatuympäristöt Keskusta-alueet, joilla on julkisia palveluja Terveys-, vanhus- ja vammaispalveluja tarjoavien laitosten ympäristöt Asuinalueet, joilla on erityisasumista esim. vanhus- ja vammaisasuntoja Julkisen liikenteen terminaali-alueet ja pysäkkialueet Erityisliikunta- ja leikkipaikat Esteettömät reitit esim. virkistysalueilla</p>	<p>Pystysuora reunatukiosuus</p> <p>max 5%</p> <p>40 mm 600 mm</p> <p>Luiskareunatukiosuus</p> <p>max 5%</p> <p>40 mm 600 mm</p> <p>Ei sivukaltevuutta</p>
<p>2 ESTEETTÖMYYDEN PERUSTASO</p>	<p>Pystysuora reunatukiosuus</p> <p>max 5%</p> <p>40 mm</p> <p>Luiskareunatukiosuus</p> <p>max 5%</p> <p>40 mm</p>

Ohjeita SuRaKu- korteista: ulko-ovi

Oven edustan mitoitus

- Ulko-oven edessä pitää olla tasanne, jolla mahtuu kääntymään pyörätuolilla sekä avaamaan ja sulkemaan oven pyörätuolissa istuen. Vapaata tilaa tarvitaan vähintään 1 500 x 1 500 mm oven avaamiseen tarvittavan tilan lisäksi. Tasanteen suurin sallittu kaltevuus on 2 % ja se ei saa viettää ovelle päin.
- Jalkojenpyyhintäritilä täytyy asentaa niin, että se ei muodosta tasoeroa sisäänkäyntitasanteeseen nähden.
- Sisäänkäyntitasanne sekä sinne johtavat portaat ja luiska pitäisi kattaa koko alueeltaan. Jos näin ei ole, ne lämmitetään lumen ja jään poistamiseksi. Sulamisvedet johdetaan viemäriin ritilällä peitetyn kynnyksikaivon kautta kosteusongelmien välttämiseksi.

Ovet

- Rakennuksen oven ja aukon on oltava vähintään 900 millimetriä.
- Oven yhteydessä ei saa olla tasoeroa tai kynnystä, ellei se ole ääni-, kosteus- tai muiden vastaavien olosuhteiden vuoksi välttämätöntä. Tällöin kynnyks tai tasoero saa olla enintään 20 mm korkea, ja kynnyks on muotoiltava siten, että sen voi helposti ylittää pyörätuolilla ja pyörillä varustetulla kävelyn apuvälineillä.
- Rakennuksen ulko-oven ja asuinrakennuksen käyttöä palvelevan tilan oven on toimittava siten, että liikkumis- tai toimimisesteinen henkilö voi sen helposti avata. Oven aukaisuun tarvittava voima saa olla max. 10 newtonia (vastaa 1 kg massaa).
- Avauspainikkeen sijoituskorkeus tulee olla 850–1 100 mm.

